

„Праця“

Український просвітний тижневик,
в Бразилії
виходить в Прудентополіс кожного
Четверга.

Передплата
в Бразилії:

Річно 8\$000, піврічно 5\$000.
Для Галичини річно 72 корон.
Для України 36 рублів.
Для Півн. Америки 2.50 дол.
Для Канади 2.50 дол.
Для Аргентини 6 пез.

ПРАЦЯ

„PRACIA“
Jornal semanal para os
Ukrainos no Brazil.
Publica-se em Prudentópolis
às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс. за
стиха. Більші по 200 рс. За
к оглошення платити ся згори.

PRACIA
Prudentópolis
Paraná — Brazil

ВИДАВЦІ: Видавнича спілка.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руське ми серце і віра руська“ — З Рус. по. Маркияна Шашкевича.

Ми Українці до світу
В нас є сила Козаків!

Одинока Українська Часопись у Бразилії.

Не розлучать нас ні море,
Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

Женева, 30/6 1920.

ІНІЦІАТИВНИЙ КОМІТЕТ ПО СКЛИКАННЮ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО КОНГРЕСУ.

Адреса: Genève, Club Ukrainien,
18 rue du Marché (Suisse).

До всіх громадян-Українців Великої Над-
дніпрянської України, Бесарабії, Чорноморії,
Середньої Азії, Сибіру, Зеленого Клину, Га-
личини, Буковини, Карпатської України, Лем-
ківщини, Сполучених держав Північної Аме-
рики, Канади, Аргентини, Бразилії й інших
земель, де тільки живуть Українці.

Відозва

Громадяне Українці!

Тяжкі часи переживає ваша батьківщина.

Вже три роки минуло з того часу як
почала Україна боротьбу за своє право
на існування, за право жити вільно, за
право жити в своїй рідній землі, в ото-
ченню рідної культури, за право самій по-
рядкувати своєю долею.

Та й досі не виборола Україна отих
святих прав. Та й досі ще летиться кров
опів українського народу, і не видно ще
кінця тій страшній боротьбі. Та й досі
лежить наша Україна, скривавлена, зруй-
нована, розірвана на шматки...

Не було здається того сусіда коло на-
шої батьківщини, який не покористував-
ся би шматком нашої землі. А Москалі
взагалі не визнають права на вільне, ок-
реме від Московщини, існування Украї-
ни, й кілька разів, на протязі тих років
окупували більшовики частину Українсь-
кої землі. Тай тепер московське військо
стоїть по всім майже містам Лівобереж-
ної України.

Українська справа в великій, страшній
небезпеці...

Останні події загрожують існуванню
суверенної Української держави навіть у
тих обкрайних межах, в яких опинилася

Не дивлячись на те, існують визнані
Європою: Грузія, Естонія, Латвія, не кажучи
вже про Фінляндію та Польщу. А ми
збанкрутували...

Ми мали вже на протязі коло двох
років справжню Українську державу. Ми
мали кілька сот тисяч свого війська. Ми
мали великі державні скарби готівкою,
цукром та иншим. В спадщину від Цар-
ської Росії нам досталися величезні скла-
ди амуніції південно-західного фронту.
Після відомої протиґетьманської революції
ми нарешті сполучилися з нашими зра-
тами Галичанами в одну Велику Соборну
Україну від Дону аж до Сяну...

Й більшу частину з того всього ми
втратили...

І не чужеземні інвазії, не Денікіяда
єуть головними того причинами.

Збанкрутували ми завдяки, в великій
мірі, тим хибам, на яким хорувала наша
інтелігенція.

Замість того, щоб об'єднатися для до-
сягнення одної мети щоб спільно працю-
вати над здобутком і скріпленням Ук-
раїнської суверенної держави, наша інте-
лігенція поділилася на велике число партій
і гуртків, — поділилася по ознакам
соціально-економічним політичним і на-
віть територіальним.

Не досить великі сили інтелігенції ста-
ли не до спільної державної творчої пра-
ці, а переважно до партійної...

За деревами не бачили, лісу, за пар-
тіями України...

Не було спільної акції...

І хто зна чи не втратили ми од рос-
паду нашої національної армії, цієї голо-
вної підпори, в сучасний мент, міцної
державности, й інших великих катастроф
як би наша інтелігенція, замість партій-
ного відокремлення виявила більш єдно-
сти, більш справжнього державного розу-
му й державної творчості?

Але ж ми тепер не хочемо нічого об-

людність, одну соборну незалежну, су-
веренну Україну.

Ось та мета, до якої всі ми повині
прямувати!

А шлях до цієї мети є об'єднання українсь-
кої інтелігенції Європи, Азії та Америки за
дляодніє в напрямку цієї мети, спільної
акції.

Що таке об'єднання є можливим, на-
віть при умовинах вище згаданого партій-
ного поділу нашої інтелігенції, про
те свідчить нам історія українського руху
на Великій Україні.

Коли після роспуску Другої Державної
Думи, наступили в Росії часи реакції,
майже вся українська інтелігенція об'єд-
налася в спілку: Товариство Українських
Поступовців (Туп), мета якого була:

Автономна Україна в автономно-федер-
ативній Росії — програма максимум.

Вживання української мови в школі
в церкві, в суді, в державних та грома-
дянських інституціях — програма мінімум.

У тому товаристві об'єдналися пред-
ставники різноманітної соціальної і полі-
тичної думки — від крайніх лівих соці-
алістичних партій до буржуазно-демокра-
тичних.

Праця того товариства продовжувалась
безупинно на протязі десяти років й об-
хоплювала всі галузі культурно-політич-
ного життя того часу.

Майже всі тодішні українські часописі
належали товариству.

В еклад товариства входили всі голо-
вні українські видавництва а також спіл-
ки і громади, яким належала більша ча-
стина українських книгарень.

В Москві товариство видавало україн-
ський місячник на російській мові «Ук-
раїнская Жизнь».

З допомогою Товариства видавались
на німецькій та на французкій мові це-
редодичні органи в Відню та в Парижі.

Товариство організувало всеросійську

А коли подібне об'єднання було може-
ливим тоді, як працювати дозволялось го-
ємно, коли сили наші були далеко мен-
ші, коли мета була безмежно важка, так
чому воно неможливим би було тепер?

Форма об'єднання — Всеукраїнський Національний Конгрес.

який складався би з представників
українського громадянства всього світа.
Конгрес найвищий орган об'єднання. Він
збирається щороку в Женеві (чи в инім
Європейським місті).

Він вибирає Бюро — виконавчий ор-
ган об'єднання, яке повинно працювати
на протязі цілого року, відповідно інстру-
кціям, наданим йому Конгресом.

Конгрес складає статут об'єднання. Кон-
грес складає кошторис це б то призна-
чає кошти, потрібні для збалансованої
праці всіх органів об'єднання.

Бюро само, або з допомогою спеціаль-
них призначених Конгресом комісій чи
особ, виступає перед Лігою Народів, пе-
ред різними державами й приватними
установами на користь досягнення више-
зазначеної мети об'єднання.

Конгрес дбає про те, щоб місце осідку
його бюро зробилося всевітньою україн-
ською трибуною, відкритою ширині б пра-
вдиві звістки про українську справу й
про українські бажання на увесь світ.

Конгрес, через своє бюро й инні при-
значені ним інституції, веде як найшир-
шу пропаганду на користь української
справи шляхом видання власних часо-
писів на різних мовах і співробітництва
своїх членів в рідних часописах взагалі.

З початком своєї діяльності Конгрес
оголошує перед державами й громадян-
ством всього світу а також і перед Лігою
Народів, заяву про мету всеукраїнського
об'єднання, яскраво зазначивши ще те
об'єднання не має в собі нічого агресив-
ного або шовіністичного та що мета його
обґрунтовується виключно на тих самих

на існування, за право жити в своїй рідній землі, в оточенні рідної культури, за право самій порядкувати свою долю.

Та й досі не виборола Україна отих святих прав. Та й досі ще летять кров синів українського народу, і не видно ще кінця тій страшній боротьбі. Та й досі лежить наша Україна, скривавлена, зруйнована, розірвана на шматки...

Не було здається того сусіда коло нашої батьківщини, який не покористувався би шматком нашої землі. А Москалі взагалі не визнають права на вільне, окреме від Московщини, існування України, й кілька разів, на протязі тих років окупували більшовики частину української землі. Та й тепер московське військо стоїть по всім майже містам Лівобережної України.

Українська справа в великій, страшній небезпеці...

Останні події загрожують існуванню суверенної української держави навіть у тих обкрайних межах, в яких опинилася вона після імперіалістичної офензиви її сусідів...

Яка-ж головна причина нашого занепаду?

Надзвичайно тяжкі умовини? — Це так. Але-ж умовини, в яких опинилися після російської революції інші молоді держави, що повстали на руїнах колишньої Російської Імперії, також не були добрі,

Замість того, щоб об'єднатися для досягнення одної мети щоб спільно працювати над здобутком і скріпленням української суверенної держави, наша інтелігенція поділялася на велике число партій і гуртків, — поділялася по ознакам соціально-економічним політичним і навіть територіальним.

Не досить великі сили інтелігенції стали не до спільної державної творчої праці, а переважно до партійної...

За деревами не бачили, лісу, за партіями України...

Не було спільної акції...

І хто зна чи не втиснули-б ми од роспаду нашої національної армії, цієї головної підпори, в сучасний мент, міцної державности, й інших великих катастроф як би наша інтелігенція, замість партійного відокремлення виявила більш єдності, більш справжнього державного розуму й державної творчості?

Але-ж ми тепер не хочемо нікого обвинувачувати. Що сталося те сталося...

Сконстатувавши одну з головних причин нашого лиха, ми хочемо накреслити той шлях, який привів би нас до великої мети...

Географічно (чи фізично) можливе сполучення всіх земель, де абсолютну або відносну, більшість складає українська

У тому товаристві об'єдналися представники різноманітної соціальної і політичної думки — від крайніх лівих соціалістичних партій до буржуазно-демократичних.

Праця того товариства продовжувалась безупинно на протязі десяти років й охоплювала всі галузі культурно-політичного життя того часу.

Майже всі тодішні українські часописи належали товариству.

В склад товариства входили всі головні українські видавництва а також спілки і громади, яким належала більша частина українських книгарень.

В Москві товариство видавало український місячник на російській мові «Українська Жінь».

З допомогою Товариства видавались на німецькій та на французкій мові періодичні органи в Відню та в Парижі.

Товариство організувало всеросійську спілку Автономістів-Федералістів, органом якої був місячник «Області і Народи Росії».

Товариство улаштувало безліч невеличких українських селянських книгозбірень.

І коли український рух, після мартовської революції 1917 року набув такої великої сили, так спричинилося до того в значній мірі, те Товариство.

ред ріжними державами й громадськими організаціями на користь досягнення вищезазначеної мети об'єднання.

Конгрес дбає про те, щоб місце осідку його бюро зробилося всевітньою українською трибуною, відкритою ширше б правдиві звістки про українську справу й про українські бажання на увесь світ.

Конгрес, через своє бюро й інші призначені ним інституції, веде як найширшу пропаганду на користь української справи шляхом видання власних часописів на ріжних мовах і співробітництва своїх членів в ріжних часописах взагалі.

З початком своєї діяльності Конгрес оголошує перед державами й громадянами всього світу а також і перед Лігою Народів, заяву про мету всеукраїнського об'єднання, яскраво зазначивши ще те об'єднання не має в собі нічого агресивного або шовіністичного та що мета його обґрунтовується виключно на тих самих принципах самоозначення народів які лягли підвалинами всевітнього миру, — які безумовно ляжуть також підвалинами й нового міжнародного права.

Шлях до зреалізування думки про Всеукраїнське об'єднання дуже тяжкий і не сікладний

через те, що ніяка сучасна українська організація партійна чи міжпартійна не

М. Гоголь.

Тарас Бульба.

(ПОВІСТЬ).

16)

Із степу дихнув вітерець, звіщаючи, що вже не довго до свитання. Але нігде не було чути, щоб кричали півні: ні в місті, ні в зруйнованій околиці не осталося ні одного півня. По невеликій кладці перейшли вони через потік на другий беріг, що здавав ся виспий від того, що був назад них, і піднімав ся кручею. Здавало ся, що тут було сильніше і само по собі певніше місце кріпости; бодай земляний вал був тут низший, і з-за него не виглядала залага. Але за те трохи далі піднімав ся грубий мур монастиря. Крутий беріг увесь поріс буряном, а в невеличкій долині між ним і потічком ріс високий очерет. На верху кручі виділи останки плота, які показували, що тут був колись огорож; перед ним широко-листяний лопух; з-за нього сторчала лобода, дикий колючий бодяк і соняшник, що піднімав голову понад усіх. Тут Татарка, скинувши з себе черевиків й пішла боса, піднявши обережно спідницю, бо місце було багнисте і залите водою. Продираючись очеретом, вони зупинились перед купою хворосту і фашин. Піднявши хворост, вони побачили в землі якісь челюсті — дрку, мало чим більшу від чо-

люстій в печі. Татарка схилила голову і пішла перша; за нею Андрій, зігнувшись як мога низше, щоб пролізти з своїми, і швидко опинились обоє в непроглядній темряві.

VI.

Андрій насилу протискав ся в темній і вузькій пивниці, йдучи за Татаркою й несучи на собі мішки з хлібом.

— Швидко буде нам видніше, — сказала пробордарка: ми підходимо до місця, де я поклала світильник.

І справді, темні земляні стіни почали трохи освіщати ся. Вони дійшли до невеликої площинки, де була мабуть капличка, бо під стіною стояв вузький столик у формі престола, а над ним було видко майже зовсім витертій, полинялий образ католицької Мадонни. Невелика лампадка, що висіла перед ним, ледви-ледви освіщала його. Татарка нахилилась і підняла з землі полишений нею мідяний світильник на тонкій високій ніжці, з висячими кругом нього на ланцюжках кліщиками, шпилькою, щоб поправляти вогонь, і гасилкою. Взявши його, вона засвітила вогнем з лампачки. Світло збільшило ся, й вони, ідучи разом, то освіщали ся вогнем, то покривались темною, як уголь, тінню, нагадуючи собою картини Герардо dalle notti. Свіже прегарне обличчя лицаря, від якого так і пахло здоровем і молодістю, становило

сильний контраст з виснаженем і блідим обличчям його супутниці. Холник став трохи ширший, так що Андрій міг трохи розігнути ся. Він з цікавістю оглядав ті земляні стіни, що нагадували йому київські печери. Так само, як і в печерах київських, тут було видко заглибини в стінах і стояли де-не-де гроби; подекуди навіть трапляли ся людські кістяки, що від вохкості стали м'яккі й розсипались, як мука. Видко, що й тут були святі люди і ховались від світових бур, горя та спокус. Вохкість була подекуди дуже велика; иноді під ногами у них навіть хлюпала вода. Андрій мусів часто зупинити ся, щоб дати відпочити своїй супутниці, яка втомляла ся що хвилини. Невеликий шматок хліба, що вона з'їла, викликав тільки біль в животу, що відвик від їди, й вона ставала часто без руху по кілька хвилин на однім місці.

Нарешті перед ними з'явилися малі залізні двері.

— Ну, слава Боту, ми прийшли, — сказала Татарка слабим голосом і підняла руку, щоб постукати, але не стало в неї сили.

Андрій замість неї вдарив міцно двері; розляг ся гомін, який свідчив, що за дверми був широкий проєгір. Сей гомін змінив ся, мабуть натрапивши на високі склепіння. За яких дві хвилини зазвучали ключі, і хтось, як здавалось, спускав

ся по схолах. Нарешті двері відчинились; їх зустрів чернець, стоячи на вузьких з ключами і свічкою в руках. Андрій мимоволі зупинив ся, побачивши католицького черця, який викликав таку несподівану погорду у козаків, що вони розиралися з ним жостокійше, як з Жидами. Чернець теж відступив трохи назад, побачивши запорожського козака, але жесь незрозуміле слово, сказане Татаркою, заспокоїло його. Він посвітив їм, запер за ними двері, повів їх ходою на гору, й вони опинились під високим темним склепінням монастирської церкви. Коло одного вівтаря, що був обставлений втеок мисливцями й свічками, клячав кеюнд і тихо молив ся. Коло нього з обох боків клячали два молоді клячовани у фіолетових мантиях з білими кружевними шемизетками по верху і з кад'лами в руках. Він молив ся, щоб Бог послав чудо: щоб вирагував місто, підкринив падаючого духа, післяв їм терпеливсть, прогнав спокусника, що підмовляв до нарікань і малодушного, боязького плачу на землі нещастя. Кілька жінок, що виглядали як мари, клячали, обернувшись і зовсім поклавши знесилені голови на спинки крісел і темних дерев'яних лавок, що стили перед ними; кілька мушкетерів, на яких лежали докольні склепіння, клячали, сумно понуривши голови. Вікно з ріжнobarвним склом,

має остільки авторитету перед всесвітнім українським громадянством, щоб заванти на збори національного Конгресу звернув на себе велику увагу. Тай ні одна з існуючих уже українських організацій не має в своєму розпорядженню досить великих коштів, потрібних для скликання Всеукраїнського Національного Конгресу.

Через те здійснення думки про Всеукраїнське об'єднання повинно перейти через кілька послідовних шаблів.

Перший шабел ь організація якогось ініціативного комітету, який почавби працювати над скликанням першого Національного Конгресу.

Другий шабел ь широке розповсюдження думки про Всеукраїнське об'єднання серед найширших кол українського громадянства всього світу й одночасно широка поміж ним анкета про те, як повинен бути організований Всеукраїнський Національний Конгрес.

Коли українське громадянство віднесеться прихильно до думки про Всеукраїнське об'єднання, тоді, з певною надією на добрі наслідки, можна буде перейти до третього шабля.

Третій шабел ь скликання ширшої, ніж ініціативний комітет організації, яка, на підставі вказівок анкети, склала би тимчасовий статут конгресу; (зазначила би час та місце його зібрання; намітила програму праці) порядок денний (й призначила би тимчасове бюро) яке повинно було би скликати Конгрес й підготувати для нього все потрібне (помешкання, пресовий апарат і т. д.).

Ми тепер перейшли до першого з вищезазначених шаблів.

Наслідком нарач між деякими колами громадянства в Женеві, Празі, Берліні та Відню склався міжпартійний ініціативний комітет одна частина якого працює в Женеві, а друга в Відню до першої частини приєднався Український Женевський Клуб-міжпартійна українська політична громада, який згодився стежити за усією кореспонденцією, а також і літературою що матимуть те чи инше відношення до скликання конгресу.

Поширюючи цю відозву й додану до неї анкету поміж українськими часописами, ріжними українськими організаціями й окремими громадянами, ми переступаємо на другий шабел ь.

В осени цього року можливо, гадаємо буде перейти і на третій циб то скликати більш широку організацію про яку зазначено раніш, власне кажучи Український Предконгрес, який уже остаточно вирішить справу про скликання Конгресу.

Правдоподібно, що той Предконгрес скликаний буде у Відню.

днаної інтелігенції. В свій час ми не виявили, може, ні потрібного для державної творчости хисту, ні уміння стати спільно коло державної праці...

Так виправимо-ж наші помилки, об'єднаємось всі коло однієї мети. А ріжні незгоди й суперечки між нами ми матимемо час розв'язати в нашій рідній хаті.

Громадяне Українці всіх напрямків політичної і соціальної думки! Єднайтеся щоб спільними силами урятувати нашу Батьківщину...

За ініціативний Комітет по скликанню Всеукраїнський Національного Конгресу, Голова Женевського Українського Клубу.

Павло Чижевський.

ВСЯЧИНА.

Признання Альбанії.

Прем'єр Джіоліті в парламенті заявив, що остаточно порішено признати незалежність Альбанії. Однак на внесок соціалістичної партії, щоби відкликати італійські війська з Альбанії, відкинено.

Польща заводить надзорчу раду над своїм правительством.

Контролю над польським правительством правдоподібно передасться в руки народної охоронної ради. Показується конечним предприняти строгі кроки, щоби направити критичну ситуацію, спричинену большевиками на Україні. Пороблено заходи, щоби спинити сейчас большевицький наступ.

Провидіне Боже карає Польщу. Ще сама в стані хаосу, знищена, вислана війною, а вже сягає по другі народи, щоби як той поліп, впялитись в його душу. Українське населення в Галичині вже відчуло шляхотський п'ястук. Тепер зрозуміла Польща нерозважні кроки своїх бутних імперіялістів, які наклали на неї руїну, вирушивши зі своїми задушевними заборчими плянами на примануючу Україну, звідки розгромлені большевиками втікли аж поза Львів — і установляє контролю над своїм немудрим правительством.

Большовики вішають Поляків.

Полковник Моффат з рамени Червоного Хреста, котрий їхав до Житомира, приїхав там день пізнійше після генерала Буденного кавалерійних операцій. Той полковник каже, що видів тіла чотирьох Поляків, які висіли на шнурах.

Поміж канадійськими Жидами кружить поголоска, що Псяки опустили Галичину, і що большевики страшенно знуцаються над Поляками, вкорочуючи їм жите шнурком і ножем.

Большевицький терор.

З Гельсінгфорса доносять, що Троцький видав приказ, котрий починається так: Буде розстріляний: 1) кожний негодяй, котрий буде підмовляти салдат до дезертирства, 2) кожний салдат, котрий покине свій пост, 3) кожний, хто кине своєю рушницю і продасть хоч би частини одягу, 4) кожний, хто буде перешкаджати відділам, котрі ловлять дезертирів, 5) кожний, хто буде переходу-

столиці Литви доносять, що Гучков, російський міністер війни і маринарки в '97 році, який стояв в тісній звязи з ген. Юденічом, тепер концентрує нову „білу“ московську армію. Вона збирається коло міста Кенігсберг, в Пруссії, і числить 6.000 людей, знаменито уоружених.

Говорять, що Гучков має до своєї розпорядимости один мільярд марок, які зібрав поміж московськими іммігрантами в Швеції. Гучков має в пляні ударити на большевиків через Литву і Латвію. Сі всі поголоски викликали велике занепокоєне між державними мужами в сих двох краях.

Полковник Вендт з генерального штабу Гучкова виїхав до Парижа, щоби там позискати коди не мілітарну то принайменше моральну піддержку і поміч антанти.

Укр. нота в справі мира з большевиками.

Українська делегація на конференції в Спа передала голові конференції мін. Делякруа ноту з запитом, чи-Антанта завізвала Совітську Росію заключити мир з Україною.

Східна Галичина предметом мирових переговорів на Сході.

З Парижа повідомляють, що у пропонованій Антантою мировій конференції східних держав має взяти участь і Східна Галичина, яка матиме таким чином змогу обстоювати на конференції свою долю.

У поданих низче умовах миру не згадується нічого про долю Східної Галичини. За те з заяви Каменева довідуємося, що у Східній Галичині повинно народне голосування рішити про державну приналежність.

Польська мобілізація в Галичині.

Чеське посольство оповішує 9. липня, що польські власти залишають Львів і забираються до Кракова. В Галичині проголошено загальну мобілізацію всіх муштин від 18 до 35 року без огляду на народність, що в українських областях викликано розрухи. На мобілізаційний приказ там ніхто не зголосився.

Галицько українські часописи про цю нову мобілізацію нічого не доносять.

Правительство от. Петлюри втікло до міста Люблина.

Правительство Петлюри, котре перебувало до недавна в Камінці Подільським, перенеслося до Люблина, на полудневий схід від Варшави, позаяк дотеперішний осідок Петлюрового правительства зістав загрожений наступом большевиків.

На Волинні.

Східні повіти Волинні переповнені польськими втікачами з Києва і Житомира. Серед втікачів велика нужда.

Відозва Махна.

Махно звернувся до людности з зазивом піддержання його повстанчу армію, щоби не допустити червоноармейців перебитися через Катеринославську губернію на північ.

Події на Сході і укр. справа.

Воєнне положенне на сході Європи представляє...

мають пів мільона людей, а большевики поверх мільона.

Поляки змагались створити Польщу в її історичних і стратегічних границях, аж по Двину і Дніпро, як було перед першим поділом в 1772 р. Парижська конференція назначила Буг східною границею Польщі і відмовила їй пановання над Литвою і Білорусею. Очевидно Польща таким поділом не вдоволилася. В урядових статистиках польських доказувано, що поза назначеними конференцією границями живуть мільони Поляків, яким заподіяно кривду, вилучуючи їх з під Польщі заміряючи таким способом мати оправдані претенсії до запановання над непольськими землями. А в дійсности ходило їй о се, щоби свої границі оперти о певну природну охорону від Москалів, чи то большевиків, чи російських націоналістів. По признаню Польщі великими державами вона сейчас заняла Вільно, Мінськ і Пінськ, посуваючись заєдно на схід. Діялось се в часах страху західної Європи перед большевизмом. Але упав Колчак, Денікін і часи змінилися. В Європі, бачучи знемогу поконати большевиків оружем, виробився сентимент склонний до заключеня мира з Росією. Навіть в Англії і в певних кругах Злучених Держав та Італії польська політика спровокувала на себе протест і критику.

На всякий випадок злетит польських імперіялістів на плодучі українській землі заострився. Польща прокинулася приятелем самостійности України, винайшла Ефіялта, що повів польську армію на рідну землю з вогнем і мечем в руках. Добили торгу з Петлюрою, котрий, за ніби то признане України — котру Польща думала тримати в ціпах після своєї впадоби, — відпустив Польщі без уповажнення і дозволу українського народу Східну Галичину, і більшу часть Волинні, включаючи твердині Рівно, Дубно і Луцк. Така обкросна Україна була би для Польщі спасенем.

І може в послідне тепер спробувала Польща, що її загибель є на Україні. Не допоможуть їй великі армії, суми грошей і амуніції, суми грошей і амуніції з за-

Наслідком нарач між левкими колами громадянства в Женеві, Празі, Берліні та Відню склався міжпартійний ініціативний комітет одна частина якого працює в Женеві, а друга в Відню до першої частини приєднався Український Женевський Клуб-міжпартійна українська політична громада, який згодився стежити за усією кореспонденцією, а також і літературою що матимуть те чи інше відношення до скликання конгресу.

Поширюючи цю відозву й додану до неї анкету поміж українськими часописами, різними українськими організаціями й окремими громадянами, ми переступаємо на другий щабель.

В осени цього року можливо, гадаємо буде перейти і на третій щабель то скликати більш широку організацію про яку зазначено раніш, власне кажучи Український Предконгрес, який уже остаточно вирішить справу про скликання Конгресу.

Правдоподібно, що той Предконгрес скликаний буде у Відню.

Громадяне України!

Кінчаємо на тому з чого почали: Тяжкі часи пережива наша Батьківщина. Ми все здавалося мали вже в своїх руках і все те втратили...

Але не будемо безпомічно спускати руки. Великі здобутки не приходять дурно; великі здобутки можуть з'явитися тільки наслідком великої планомірної праці обе-

щезазначених часів.

Большовики вішають Поляків.

Полковник Мофпат з рамени Червоного Хреста, котрий їхав до Житомира, приїхав там день пізніше після генерала Буденного кавалерійних операцій. Той полковник каже, що видів тіла чотирьох Поляків, які висіли на шнурах.

Поміж канадійськими Жидами кружить поголоска, що Польки опустили Галичину, і що большевики страшенно знуцаються над Поляками, вкорочуючи їм жите шнурком і ножем.

Большевицький терор.

З Гельсінгфорса доносять, що Троцький видав приказ, котрий починається так: Буде розстріляний: 1) кождий негодай, котрий буде підмовляти салдат до дезертирства, 2) кождий салдат, котрий покине свій пост, 3) кождий, хто кине своєю рушницю і продасть хоч би частини одягу, 4) кождий, хто буде перешкаджати відділам, котрі ловлять дезертирів, 5) кождий, хто буде переховувати дезертирів. Треба покінчити з дезертирством!

Греки розбили Турків.

Грецька офензива проти Мустафи Кемаль Паші національних військ що зачалася 22. червня скінчилася 2. липня.

Після обчислень сі операції повинні були забрати 15 днів, але Грекам пощастилося розгромити турецькі війська в 11 днях.

Приготованя до нового находу Чорносотенців.

Приватні телеграми з Ковна, теперішньої

Правителство от. Петлюри вийшло до

Люблина.

Правителство Петлюри, котре перебувало до недавна в Камінці Подільським, перенеслося до Люблина, на полудневий схід від Варшави, позаяк дотеперішній осідок Петлюрового правителства зістав загроженний наступом большевиків.

На Волинні.

Східні повіти Волині переповнені польськими втікачами з Києва і Житомира. Серед втікачів велика нужда.

Відозва Махна.

Махно звернувся до людности з зазивом піддержання його повстанчу армію, щоб не допустити червоноармейців перебитися через Катеринославську губернію на північ.

Події на Сході і укр. справа.

Воєнне положення на сході Європи представляєть ся дуже неясно і не можна як слід оцінити наслідків війни для українського громадянства. За послідних кільканайцять днів відбувались страшні бої на Україні коло Києва і на півночі над рікою Березиною, де поховав Наполеон свою славу армію. Що війна ведеться на велику скалю на се вказує число жовнірів по обох боках: Поляки

ща прокинулася приїжділа стійности України, винайшла Ефіялта, що повів польську армію на рідну землю з вогнем і мечем в руках. Добили торгу з Петлюрою, котрий, за ніби то признане України — котру Польша думала тримати в ціпах після своєї впадоби, — відпустив Польщі безуповажнення і дозволу українського народу Східну Галичичину, і більшу часть Волині, включаючи твердині Рівно, Дубно і Луцк. Така обкросена Україна була би для Польщі спасенем.

І може в послідне тепер спробувала Польша, що її загибель є на Україні. Не допоможуть її великі армії, суми грошей і амуніції, суми грошей і амуніції з заходу, бо кожде село, кожда душа, ціла Україна кипить ненавистю до ляхого духа. Український нарід не знав приятеля в Ляхах, не знає і знати не хоче, поки не стане як рівний з рівним. Хоч темний український селянин, та душа його чує небезпеку. І хто діткнеся його болючої рани, то станесь як тепер з Пилсудским: «Ликновл, кшикновл і юж го німа»

що було над вівтарем, освітло ся рожевим румянцем ранку, і з нього впали на підлогу блакитні, жовті й иншої краски пасмуги світла, освітивши раптом темну церкву. Весь вівтар в своїй далекій заглибині здавав ся мов осяяний; дим з кадильніць став у повітрі мов веселкою освічений хмара. Андрій здивований, дивив ся з свого темного кута на те чудо, що викликало світло. В сю мить величний стогін органів наповнив раптом усю церкву; він ставив усе густіший і густіший, розростав ся, перейшов у великий гуркіт грому й відтак раптом обернув ся в небесну музику, полетів високо під склепіння своїми співучими звуками, що нагадували тонкі дівочі голоси, й відтак знову обернув ся в густий рев та грім і затих. Але ще довго гуркіт грому носив ся, тремтячи під склепіннями, й дивував ся Андрій величності музики, стоячи з пів-роззявленим ротом.

В один час він почув, що хтось сіпнув його за полу жупана.

Вони перейшли через церкву, не примічені ніким, і вийшли на майдан, що був перед нею. Ранішня зоря давно жовтіла на небі: все віщувало схід сонця. (Далі буде).

Земля на продаж.

Продаєть ся 5 алькерів землі на лівій Капанема. Дуже тано. Користайте з нагоди, та голосіть ся до н. Жанга Дурского.

Діточий Кутик

ІВАСИК І ВІДЬМА.

Жили собі діл та баба, та був у них син Івасик. Напав ся син на батька: «Зробіть, та зробіть, мені тату, човен; я поїду риби ловить». Зробив батько човен. Поїхав Івасик і ловить. Через тиждень пішла мати за рибою і понесла Івасику їсти та біленьку сорочку, сіла на березі тай гука: «Ой синочку, Івасику, пливи, до бережка: принесла тобі їсти й пити і хорошо походити». Почув Івасик материн голос, зрадів і приплив до берега. Мати посиділа з ним побалакала, оддала одягу, погодувала, забрала риби і пішла до дому. Зачула Відьма, як мати кличе сина, підійшла до берега тай собі: «Ой синочку, Івасику, пливи, пливи до бережка: принесла тобі їсти й пити і хорошо походити». Приплив Івасик, а відьма вкинула його в мішок, завязала мішок і поклала на траві а сама лягла відпочити тай заснула. Виліз Івасик із мішка, наклав каміня тай утік. Виспалась Відьма взяла мішок і понесла до дому: Принесла тай гука в двері: «Оленко, дочко, одчини!» Оленка од-

чинила. Відьма ввійшла в хату і стала витрушувати мішок. — Дивигь ся, а то каміне. Відьма розсердилась, пішла до коваля тай каже: «Ковалю, скуй мені такий голос, як у Іваниної матери, а як не скуєш такого голоса, то з'їм і тебе і жінку твою і кобилу». Скував коваль голосок. Відьма пішла до річки сіла на березі і кличе: «Івасику, мій синочку, пливи, пливи до берега: принесла тобі їсти й пити і хорошо походити». Приплив Івасик. Відьма вхопила його в мішок понесла до дому і гука: «Оленко, дочко, одчини!» Одчинила Оленка. Відьма унесла Івасика в хату і посадила на піч, та й приказує Оленці: «Гляди дочко, я піду гостий кликати, а ти натопи піч та й скажи Івасику: «Сідай братіку на лопату, я повезу за хату; а як сяде, то прямо его в піч, і замажеш щоби спік ся». Сидить Івасик на печі тай чує. Накарила Оленка піч та й кличе Івасика з печі: «Івасику! іди сідай на лопату, я повезу за хату». Івасик зліз з печі і положив лише одну ногу на лопату: Не так братіку — каже Оленка — сідай увесь. — Сядь сама, каже Івасик, та я побачу, як ти сілаєш, тай сам сяду. Тільки що сіла Оленка, а він їй мерщій у піч, заслонив заслінку, замазав тай гайда з хати: добіг до дуба, виліз на него тай сидить. Прийшла Відьма до дому з гостями тай гука: «Дочко, Оленко, одчини». Нечуть Оленки,

Відьма одчинила сама двері ввійшла в хату, ввійняла з печі жарене м'ясо та з костями поїла. Повиходили тоді Відьми з хати тай давай качать ся по зеленій траві та приказувать: «Покотю ся, повалю ся, Івасикового м'яса наївши ся». А Івасик сидить на дубі тай собі кричить: «Покотю ся, повалю ся Оленчиного м'яса наївши ся».

Дивлять ся Відьми, коли Івасик сидить на дубі: Як закричить, як заголосить, як заскрегоче зубами Оленчина мати: «Ах ти поганьче, перевів мою дочку: тепер же і я тебе з'їм». Стала Відьма дуб гризти; гризла, гризла, зуби поломала; побігла до коваля тай каже: «Ковалю, скуй мені зуби, а не скуєш, то й тебе з'їм і твою жінку і твою кобилу». Заходив ся коваль кувать зуби. Мимо Івасика летіли гуси, а він і кричить: «Гуси мої, гусенята! взміть мене на крилята та понесіть мене до батенька їсти й пити і хорошо походити». — «Хай тебе задні возмут!» Летать задні. Гука Івасик і до них: «Гуси мої гусенята, взміть мене на крилята та понесіть до батенька, а в батенька їсти й пити і хорошо походити».

Гуси гусенята взяли Івасика на крилята, понесли до батенька і посадили на хаті Івасик поліз на горище тай слуха що в хаті робить ся. В той час як раз обідали. Чує Івасик коли мати роздає пиріжки і каже: «Се тобі старий, а се мені». Івасик

ЧИ ПИЛИ ВИ ВЖЕ КАВУ З УКРАЇНСЬКОЇ ФАБРИКИ?

Зайдіть до Григорія Кушира
кольонія Шавієр да Сільва.

Там дістанете: каву палену найліпшої якості, без домішок, ароматичного запаху.

Café Económico, preparada por Gregorio Kuchmir.
Xavier da Silva — corr. Parandua — Sta. Catharina.

Адвокат

Dr. TRASYBULHO LINS-FILHO,
у Прудентополі.

Принймає всякі справи цивільні, гандлеві, кримінальні. Виготовляє інвентарі, арроляменти і прочі всякі справи входячі в обсяг адвокатури. Ітересанти най удають ся до п. Вас. Лопатюка. Памятайте о сім, що всякі справи предкладаєте в українській мові.

Канцелярія містить ся:
Hotel Victoria — Prudentopolis.

Позір!

Позір!

ЛІНІЯ ІВАЇ І ОКОЛИЦЯ!

Linha Ivahy — Prudentopolis — Parana.

ОЛЕКСА МАРТИНЕЦЬ.

Поручаю всім Українцям мій новостворений склеп. Найдешевші товари споживчі, знаряди до ужитку домашнього. Купую збіже герву і всякі продукта кольоніальні. Чого Вам потреба, купите і будете вдоволені. Жаден Українець не може оминати, а іти до свого Українця.

Alexandre Martynec.
Ivahy — Prudentopolis — Parana.

Найбільший український склеп в Прудентополі
Василя Войтовича.

Продаєть ся по ціні уміркованій. Одинока фірма, яка вдозолить Вас за Ваші гроші! Вступіть і переконайте ся, бо то не коштує ніче.

Віліший вибір найкращих матерій, наймодніших кольорів ка селіри, коців, готових убрань, чисто вовняних пал, полотна, хусток, стяжок, капелюхів соломяних і сукняних, ниток до шиття, вишиваня і ручних робіт, зимових шалів, перфум, перфумованого мила, скла, начинь кухонних, заліза, машин до шиття, пороху, шроту, фуґетів, славної пасти „Фаворіта“ і шнурівок; книжок, та приборів шкільних.

НАПИТКИ КРАЄВІ І ЗАГРАНИЧНІ.

На складі завсїгди: хміль, олій до фарб, свїчки мильові, а подостатком муки найліпших марок, соли грубої, меленої і рефінованої столової: Sal Glauber, Sal amargo, нафти, тютюну, рижу, цукру, фарини кукурузяної і мандькової, фасолі, кави зернятами, незрівнаного смаку паленої і чай з Індії.

Завсїгди свїже насїне.

Продаю всім, з моєї власної цегольні ЦЕГЛУ, яку узнано за найміцнішу, найлекшу і найпрактичнійшу до мурованя; ЧЕРЕПИЦЮ: витривалу, найменьшої ваги, а найсильнійшу. Скуповую на велику скалю герву та иньші краєві продукта.

Посїдаю велике і рівне подвірє на заїзд, а на случай потреби просторий, супокійний нічліг.

Wasilo Wojtowycz

Prudentopolis, Parana, Brazil.

НОВА КРАВЧАРНЯ

**Вернарда Насталлі,
в Прудентополі.**

Виготовляє всякі убрания від найдорозших до найтаньших. Роботи виконуєт совїсно, після міри крою, і найновїшої моди, а при сім таню.

П. Вернард Насталлі є зятєм п. Франца де Кастро, звного приятеля Українців і члена товариства українського „Україна“.

Alfaiataria de Bernardi Nastally
Rua Ivahy (близько дому п. Василя Федуса).
Prudentopolis — Parana.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП І КРАВЧАРНЯ

Прокова Маловського,
в Прудентополі.

Вступіть, та самі переконайтеся, бо се ніче не коштує! В сїй фірмі можна вибрати собі чого бажаєте: Рїзні матерї від найдорозшої, до найтаньшої, всякого рола хустки, нитки, стяжки, рїзні пахучі мила, шкло, знаряди кухонні, рїзні напитки краєві і заграничні, свїчки мильові, нафта, сїть, кві і проче.

Купуєт герву по найдутшїй ціні. Крім сего робїтьтє убрания після найновїшої моди, та не дорого. Кождий Українець повинен пам'ятати на ключ всїх свїдомих: „Сїїї до свого“!

Negocio e Alfaiataria de
Prosopio Malovskyi.

Prudentopolis — Parana — Brazil.

Читайте уважно!

Хочетє, щобі Ваші просьби (requerimentos) або иньші які справи були добре зроблені і приняті, удайтеся до п. Лопатюка В.— Чому? Бо всякі справи можуть лише тоді добре вийти, як Ви представите їх в своїй рідній мові. Папери до урядового шлюбу, режістра дітїй уроджених, померших, як і списи майна померших, удайтеся лишень до визше згаданого, а будете вдоволені.

Великі історичні події відіграють ся на українських землях. Від їх вислїду залежить і наша доля. Однак се тільки історичний процес, що знаходиться дуже далеко від кінця. Український селянин, чуючись побідником, діставши наділ землі, склонується в сторону большевизму. Він прогнав Ляхів оборонюючи ту землю, але тепер стрінеться з російськими національним напрямом, в большевицькій шкїрі. Та ми твердо віримо, що по розбитю Польщі прийде до з'єднання всїх українських земель від Сяну по Кавказ, що забезпечить самостійність України.
„Канадійський Українець“.

Арештування чи грабіж.

Дня 14. мая вертало кількох наших полонених з большевицького полону домів. Польські власти в Фастові і Козятині відмовили ся дати їм які небудь документи на вільний поворот до Галичини, жандармерія в Фридрихівці коло Волочиск заарештувала їх і

ключно годували ся селяни. Про хліб нема що й згадувати. Взагалі наше село, знищене війною, находить ся в оплаканому стані. З браку коний, поле мусимо обробляти рискалями. Сїята не було чим. Ніхто з помічю не спїшить. Школи у нас нема. Коло 250 дітїй виховуєт ся без науки. Приватної школи отворити не можна а громадську обіцяють власти відбудувати аж за 4 роки. Церква знищена війною й валить ся й взагалі нищить ся. Очевидно вона замкнена. Ключі у місцевих властей.

Найновїші вїсти.

Люта війна між Польщею а большевиками не втихає. Большевики, маючи значно більше війська, відносять побїди на кождім кроці.

Польське „валечне войско“ іде в „поржонтку“ в зад. Доходять вїсти, що большевики навіть здобули столицю Польщі, Варшаву. Послїдні однак вїсти подають, що Поляки побили большевиків і вигнали кільканайцять миль від Варшави. Отаман С. Петлюра в наслідок занята Камінця большевиками опустив територію України, та виїхав до Букарешту.

лежить трагічна іронія в історичній трагедїї України, що з найлютішим ворогом українського народу заключив Петлюра „братерство броні“. Отсе „братерство“ боком вилїзе і Польщі і Україні, бо між ними був станув поранений брєт, галицький Українець, який в своїм заболїлім серци носить невгасаюче почутє національної солідарности і котрий не дивлячися на катованє, ніколи не погодиться з тим, щобі на своїй рідній землі, політїй його потом і його кровю запанувало польсько-шляхотське державне право. Надїпрянщина — се та прїрва, якої не перейти Петлюрі і Пілсудському, і огида бере, що знайшовся український провідник, який стиснув руку, скупану в крові, добрій невчорашній наших нещасних братів галицьких Українців, синів єдиної матери — України. Польсько-українська згода заключена? Чи змінили Поляки свою тактику в відношеню до „Русінуф“? І дальше замість хлібом годують оловом голодних Гуцулів і дальше не дозволяють отворити українських шкїл, і дальше катують людчїй по тюрмах і таборах, і дальше вившурють і розстрілюють сотки людчїй, і дальше палять і руйнують недопалені і недоруйновані ще в війні села „бунтарських селян“ „мудуф“.

І тим всїм оргїям, які справляє польська солдатека на українських землях Галичини, Холмщини, Подїлля і Волинщини (галицькі методи правлїня Поляки вже розширили далеко поза межі Галичини) товаришать в

ти великі посїлости земельні. Мають замір заложити годівлю худоби.

В Рїзо показуєт нова слабїєть «сплячка». На сю нем'ч вже навіть пару осіб померло.

Дня 29. с. м. відбудєт в Прудентополі торжественне посвяченє українського Народного Дому зараз по Богослуженю. Вечером відбудєт концерт представлєнї і забава.

Просєт ся всїх без винятку, щоб взяли участь в сїм торжествї. Осїбних запрошенєв не вислаємо. Виділ Тов. „Україна“.

Жертви на бідних у Галичині.

Прудентополіс: Стефан Будняк 2\$, Мих. Длугош 2\$, Петро Яків 1\$, з парастасу 3\$, Ст. Костїа 2\$, Михайло Рєпа 1\$, на весїлю у С. Вітюка 3\$, Никола Гоцуляк 1\$, на весїлю у С. Крука 10\$, на весїлю у В. Кучмія 6\$100, на вес. у М. узара 6\$700, на весїлю у Ів. Козака 13\$600, Ілько Питльованцїє (збірка — Іваї) 14\$700, Ілья Левїцький (Іваї) 37\$300, Анна Вєвк 1\$, Ілько Баран 5\$, Іван Мазурик 4\$, А. Чижек 2\$.

Разом: 115\$400

Однак се тільки історичний процес, що знаходиться дуже далеко від кінця. Український селянин, чуючись побідником, діставши наділ землі, склонується в сторону большевизму. Він прогнав Ляхів оборонюючи ту землю, але тепер етрінеться з російськими національним напрямом в большевицькій шкірі. Та ми твердо віримо, що по розбитю Польщі прийде до з'єднання всіх українських земель від Сяну по Кавказ, що забезпечить самостійність України.

„Канадійський Українець“.

Арештування чи грабіж.

Дня 14. мая вертало кількох наших полонених з большевицького полону домів. Польські власти в Фастові і Козятині відмовилися дати їм які небудь документи на вільний поворот до Галичини, а жандармерія в Фридрихівці коло Волочиск заарештувала їх і замкнула в тюрму. При тім профос їх камери забрав від Гринька Бубрана 10,000 гривень, 3,000 австр. корон, 1,000 совітських рублів, нові чоботи, пару біля, бритву, ніжик, шітку, штани і інші річі, на загальну вартість 16,000 рублів. Так само забрав від Петра Дрина з Ралевої 18,000 гривень, і річі, а від Панталеймона Хомина з Кінашева, пов. Рогатин, річі вартости до 2,000 рублів. З Фридрихівки відвезено названих до табору полонених на Ялівці, але річий і забраних гроший не звернено, бо, мовляв, профос (тюремний сторож) відійшов якраз на відпустку. Пошкодовані зложили відповідний протокол у команданта і на тім скінчило ся. Забране добро становило важкий заробіток через три літа вище згаданих, який везли своїм жінкам і дітям, полишеним тут без всяких средств до життя. Сею дорогою звертають ся до команданта табору в Фридрихівці полк. Яроша, щоби він відібрав їх гроші і річі від свого профоса і звернув пошкодованим, яких ведуть на дальшу недолю в новий табір на чужину.

З Холмщини.

Село Бозок, Холмського повіту.

В нашому повіті загалом бушує пощесть тифу, яка забирає великі жертви. Завдяки без голови санітарного догляду пощесть не втихає. Нема села, де б її не було. Здебільшого, се голодовий тиф. В нашому селі нема майже хати, де не було хорих і вмерлих. Люди відчувають недостачу поживи. Нема навіть бараболі, якою досі майже виобізвав із горища: „А мені, мамо!“ Зачули дід з бабою голос Івасика, скочили з застола як попечені і побігли на горище. Дивлять ся коли Івасик сидить, а сорочка на нім чорна-чорна та в дірках, і ехид з голоду. Взяли вони Івасика в хату, зодигли його, обмили і погодували. Гусам дали проса, напоїли. Полетіли тоді гуся в край далекий, у чужій землі. Став жити Івасик дома і з тої пори перестав рибальзити.

скальми. Сіяти не було чим. Ніхто з дітей не спішить. Школи у нас нема. Коло 250 дітей виховується ся без науки. Приватної школи отворити не можна а громадську обіцяють власти відбудувати аж за 4 роки. Церква знищена війною й валить ся й взагалі нищить ся. Очевидно вона замкнена. Ключі у місцевих властей.

Найновіші вісти.

Люта війна між Польщею а большевиками не втихає. Большевики, маючи значно більше війська, відносять побіди на кождім кроці.

Польське „валечне войско“ іде в „поржонтку“ в зад. Доходять вісти, що большевики навіть здобули столицю Польщі, Варшаву. Послідні однак вісти подають, що Поляки побили большевиків і вигнали кільканайцять миль від Варшави. Отаман С. Петлюра в наслідок занята Камінця большевиками опустив територію України, та виїхав до Букарешту.

Німці поки що сидять тихо, але зміцнюють свої фронти.

Ціла Ірландія мужно бореться проти Англії, щоб вже раз скинути неволю.

Большевицький правитель в Берліні впевняє, що они хотять в приятних відносинах жити з Німцями.

Франція узнала проти-большевицький ряд Врангля. Робітники заміряють підняти страйк загальний, коли Франція почне війну з большевиками.

Галичина і Україна.

Найнещасливішим краєм, який найбільше потерпів у всесвітній війні є Східна Галичина, де не живе а карається від шести літ відлама українського великого народа. Села і міста її зруйновані, більшість плодючих сіл відлогом, заразні хвороби десяткують людність, великий процент інтелігенції і селян замкнені по тюрмах і концентраційних таборах для полонених, ще більше пропадає із голоду, бо польські „браця“ викинули із служби за те тільки що вони Українці. Українські студенти не мають можливости учитись, бо їх викинено з університету і техніки. За рік пановання Поляки допустились на українським народі більше злочинів як за увесь час існування покійної Ягайлонії.

Обездолений український народ в Галичині від старого до малого, від богатого до найбіднішого простягає руки з благанем о підмогу в боротьбі з жорстоким і нелюдським польським завойовником і сподівається дістати її від великої надніпрянської України. Та тепер на Україні лютує війна і анархія і вона сама лежить під пятою польських і московських окупантів, з якими бореться на життя і смерть. І саме в тім

був станув поранений брат, галицький українець, який в своїм заболілім серці носить невгасаюче почуте національної солідарности і котрий не дивлячися на катіване, ніксли не погодиться з тим, щоби на своїй рідній землі, політій його потом і його кровю запанувало польсько-шляхотське державне право. Надніпрянщина — се та прірва, якої не перейти Петлюрі і Пилсудському, і огида бере, що знайшовся український провідник, який стиснув руку, скупану в крові, добрій невчорашній наших нещасних братів галицьких Українців, синів єдиної матери — України. Польсько-українська згода заключена? Чи змінили Поляки свою тактику в відношеню до „Русінуф“? І дальше замість хлібом годують оловом голодних Гуцулів і дальше не дозволяють отворити українських шкіл, і дальше катують людей по тюрмах і таборах, і дальше вивішують і розстрілюють сотки людей, і дальше палять і руйнують недопалені і недоруйновані ще в війні села „бунтарських селян“ „мудюф“.

І тим всім оргіям, які справляє польська солдатеска на українських землях Галичини, Холмщини, Поділля і Волищини (галицькі методи правління Поляки вже розширили далеко поза межі Галичини) товаришать в польських газетах глузвання получені з боязнию, що закований велитень одним махом розкує кайдани і стрясе одним рухом отсю паразитську банду завойовників і жорстоко розплатяться за всі свої знущання, за всі свої кривди. І саме нечувані терпіння, на які наражений український народ в Галичині, роблять польсько-українську згоду не тільки популярною, але прямо ненависною. Серед надніпрянських Українців що раз то більше ширить ся свідомість того, що „Polonium esse delendam“ хоч би на спілку з чортом, бо коли польський поет сказав:

„Єден тільки велькі пуд,
З польскою шляхтон,
польскі люд“.

то вже прямо дивовижам треба назвати мирне співжиття польської шляхти з українським народом.

Так шляхецько-буржуазну Польщу треба зруйнувати, а тоді на її трупі подасть братню руку український народ польському народови, покаравши разом з ним шляхецьких катів.

Добре буде, коли собі перечитає Редакція „Газети Польської“. Коли зрозуміє, то не відважиться написати як написав в ч. 35, що суть Українці в Бразилії, що хотять пановання ляхського. Так, з всіма хочем мирно жити лиш не з Ляхом, бо сам Лях не уміє дружно жити з ніким.

З Бразилії.

В Бразилії зачинає ся праця над еписом людности. Єсть се річ позиточна, тому ніхто з нас не може ухилитись від сего діла, а при тім най кождий з Українців записуєть так як вже не раз наша Редакція завивала і просила.

Головне місто С. Катарини Фльоріанополіс має бути злучене гарним великим залізничним мостом зі сушею. В тій цілі вже ведуть ся переговори з підприємцями.

До Ріо-де-Жанейро має прибути в керетці кілька мільонерів, з Півн. Америки, щоб закупи-

померло.

Дня 29. с. м. відбудеть в Прудентополі торжественне посвячене українського „Народного Дому“ зараз по Богослуженю. Вечером відбудеть концерт представлений і забава.

Просить ся всіх без винятку, щоб взяли участь в сім торжестві. Осібних запрошень не висилаємо. Виділ Тов. „Україна“.

Жертви на бідних у Галичині.

Прудентополіс: Стефан Будняк 2\$, Мих. Длугош 2\$, Петро Яцків 1\$, з парастасу 3\$, Ст. Костів 2\$, Михайло Репа 1\$, на весілю у С. Вітюка 3\$, Никола Гоцуляк 1\$, на весілю у С. Крука 10\$, на весілю у В. Кучмія 6\$100, на вес. у М. Узара 6\$700, на весілю у Ів. Козака 13\$600, Ілько Пилітованців (збірка — Іваї) 14\$700, Ілія Левіцький (Іваї) 37\$300, Анна Вєвк 1\$, Ілько Баран 5\$, Іван Мазурик 4\$, А. Чи жак 2\$.

Разом: 115\$400

З попередного . . . . . 3.559\$570
Сума загальна . . . . . 3.674\$970

З трагедії Київа.

За останні три роки нещасна столиця України переходила 13 разів все иншу владу. Коротка історія Київа подає такі кроваві зміни: 1) Підчас мартової резолюції в 1917 р. в Київі повалено царський режим. 2) В жовтні 1917, по уступленю большевиків, до Київа вдерлися війська Керенського. 3) В грудні 1917, українські війська У.Н.Р. за уряду тов. Винниченка і Грушевського ввійшли до Київа прогнавши Москалів. 4) В січні 1918 большевики по двотижневому осгрілюванню міста здобули його від Українців. 5) В люті 1918 Німці прогнали большевиків. 6) в квітні 1918 гетьман Скоропатський розоружив українських стрільців. 7) В листопаді 1918 отаман Петлюра з повстанцями побідив гетьманців. 8) В січні 1919 з Київа уступили українські війська Петлюри під напором большевиків. 9) В серпні 1919 заняв місто Денкіні. 10) Йдуть бої за Київ між денкініцями і галицькими військами. 11) В грудні 1919 большевики прогнали денкініців. 12) В маю 1920 Київ заняли Поляки. 13) Опісля заняли большевики та знищили його цілковито.

Панщина в 1920 р.

„Газета Подгалинська“ приносить цікавий допис з села Неділиці. Навоїмо його тут дослівно: „Сидимо в панських хатах, забудовання господ рткі є такою власністю панів. Живемо в сього, що вродить на клаптику землі що зносить зледан і діз морга. За дах над головою, що маємо ми і наша хубіца і за сеї зусок землі муємо відробити 132 дні на рік на панському! Раненько — це досьвіта кличе нас панський гайдук на роботу на панське поле, а зівним вечером зходимо з сьої роботи.“

Одинокий заклад фотограф ч.на у
Прудентополи.

Atelier Photographico
Americano.

Miguel Kus e Max Heckl

Чи Ви вже знаєте? В Прудентополи пр.
улиці Dr. Affonso Samargo (напротил п.
ського клубу) мешкає фотограф. Если хо-
чете мати гарну фотографію своєю, своєю
жінки, дітий або і цілої родини, зайдіть до
него, а одержите.

Праця гарна, точна, скоро — ціни умир-
ковані. Рівнож виконує фотографії в ко-
льорах, та після бажання побільшає.

Мих. Кусь — Макс Гекль.

Прудентополис

Парана

ШЕВСЬКА — РИМАРСЬКА СПІЛКА
Ма войско — Кошмідий.

Виконує, совісно, по дешевих цінах че-
решню роботу, після найновішої
методу і найлучшої шпери.

Уширж в конусь великого рода упряж,
сідла і інші прибори входичі в обсяг ри-
марства.

Ціни дуже вель амонієня, як також на скла-
ді до набути в кожній хвилі всякі прибори
і наряди так з фаху римарського як і
швейського.

Ціни приступні — праця совісна; Мож-
на купувати і гуртом. Кождий Українець
і навиди так з фаху римарського як і
швейського. Ціни — клячя всюдї: СВІЙ
ДО СВОГО!

Matvucko & Komnickyi

Prudentopolis

Paraná

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАКУТКАХ ШИРОКОЇ БРАЗИЛІЇ.

Др. Александер Нікольський.

Славний спеціаліст з Європи, теперішній лікар при українським
шпитали в Прудентополи, поручає всім терплячим Українцям так
мущинам, як і жінчинам свої успішні лікарські услуги.

Лічить з найліпшим і найпевнішим успіхом, ревматизм, всякі недуги жолудкові,
недуги утроби, нирок, гемороїди, недуги шкірні, різні затроєня, недугу падачки і т. д.

Коли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним
довірам, а дістане пораду.

На відповідь залучить поштову марку.

Dr. ALEXANDRE NIKOLSKYI.

Prudentopolis

Paraná

Години урядові від 9 рано до 9 вечер; від 3 до 5 години
пополудни в українським шпитали. (Безплатно для бідних).

Чи Ви вже були коли у склепі
НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?

Він є знаний всім зі свого склепу, що его отворив еще
в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті
Іраті, недалеко стації залізничої.

В його склепі знайде кождий Українець найлучший і найдешевший то-
вар. О сім переконаєсь кождий, хто вступить в хату Никити Доняка.

Простора саяла повна Seccos e Molhados, зелізя, ріжнородна фазенда,
товари споживчі і т. и. — а все по ціні найприступнійшій. Переїзджаю-
чі можуть переночувати, або в бараку, або в саялах на горі помешканя. Та,
що мали до діла зі склепом Н. Доняка, є вдволені з его товару.

Купую герву-матте і иньші продукта кольоніяльні.

До кождого потягу висилаєсь власний віз, а в разі потреби винаймаєсь фіра
до Прудентополи і кольонії Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Paraná.

Лікар і оператор
Др. МИРОСЛАВ ШЕЛІГОВСКИЙ
Бувший асистент клінік европейських.
CURITYBA, Rua S. Francisco 25.

Лічить після найновішої системи. — Виконує всякі опе-
рації хірургічні.

Посторонних слабих приймає на лічене і побут у своїй клініці. Лічить
лучами „Roentgena“. Носідає власну лабораторію до бадань хемічних і мі-
кроскопових, та всяких иньших бадань крови в слабостях внутренних.

Порада листовно і устно. — Мож розмовитись по українськи.

CURITYBA — Rua S. Francisco № 25. — Paraná — Brazil.

Кравчарня „УКРАЇНА“
Василя Магеровского

Виготовляє всякі убраня від найдо-
розших до найдешевших: плащі, наміт-
ки, маринарки, сподні — взагалі все,
що входить в обсяг кравецтва.

Всякі роботи виконує скоро, совісно —
після міри, крою і моди.

Ціни найприступнійші.

Українці! Попирайте завсїгди лиш
своїх!

ALFAIATARIA „UCRAINA“
de

Basilio Magerovskyi

Parandua

Sta. Catharina

Оселя Гважувіра — Парана
Бразилія.

Найбільший склеп український.
ІВАНА ШЕРЕМЕТИ.

Поручаєсь всім Українцям склеп
свідомого Українця, в котрім най-
дуть ся товари споживчі, знаряди до
домашнього вжитку. Хто що потребує
а певно що не пожалуєте, коли спов-
нять обовязок народний:

СВІЙ ДО СВОГО.

Купуєсь збіже і всякі продукта
кольоніяльні.

ANTONIO REBOUÇAS PARANÁ
Riosinho

CASA DO POVO

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО

В АНТОНІО РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстар-
ших склепів у цілім муніци-
пію Іраті

Продаю товари ріжнородні — яких
справді хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕ-
ЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і
усе, що потрібне до ужитку домаш-
нього і ріжничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву.
На складі КАВА — ЦУКОР — усі
споживчі товари. Капелюхи — стрільні
артикули — окраси зі золота як брошки,
перстені, ланцюжки до годинників і т. д.
Чого Вам треба — купите і будете
вдоволені.

Constantino Odreckyi

Antonio Rebouças

Paraná

Український склеп
ХРУНЯ І БРАТА.
в кольонії Вера Гварані.

Продаємо ріжнородні продукта по най-
таньшій ціні.

Купуємо усякі продукта кольоніяльні,
як герву-матте, обручі з тімбо, кору з
брамомуні, віск, масло кури, і т. д.

На складі єть кава, цукор білий і жов-
тий, сіль мілка і груба, риж, капелюхи сук-
нянні і солом'янні, і т. д.

Chrun & Irmão

Vera Guarany — Paulo Frontim, Parana.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
Івана Мойси

В Марешаль Маллет

ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродает ріжнородні продукта
по найтаньшій ціні. Купує уся-
кі продукта кольоніяльні, а
найцікавіше, що платить до-
росше як другі склепарі.

В. КУН І СИН

ІПІРАНГА ГВАЖУВІРА ПАРАНА

Чи Ви вже були коли у склепі НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?

Він є знаний всім зі свого склепу, що его отворив еще в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті Іраті, недалеко стації залізничої.

В його склепі знайде кождий Українець найлучший і найдешевший товар. О сїм переконаєсь кождий, хто вступить в хату Никити Доняка. Простора саля повна Seccos e Molhados, залізя, ріжнородна фазенда, товари споживчі і т. и. — а все по ціні найприступнійшій. Переїзджаючі можуть переночувати, або в бараку, або в салях на горі помешканя. Ті, що мали до діла зі склепом Н. Доняка, є вдволені з его товару.

Купую герву-матте і иньші продукта кольоніяльні.

До кождого потягу висилаєсь власний віз, а в разі потреби винаймаєсь фіра до Прудентополя і кольонії Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Paraná.

CAIXA
POSTAL
246.

BEBIM AS CERVEJAS

DA
ATLANTICA

Atlantica
Luzitana
Curitibana
Porter

TELEPHONE 454.

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ — ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А.
(ул. Ігвассу — Куритиба) ???

ПИВА:	НАПИТКИ:
ясні:	Атланта
Атлантика	Більц
Люзитана	Вода. Столова
Гамбург	Женжібре
Куритибана	ГАЗОСИ з:
Паранаенсе	Цитрини
темні:	Абакаші
Мюнхен	Черешень
Кульмбах	Малин
Демократа	Помараньч
Портер	Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни!

Роздасмо насіне ячменю за контрактом або продаємо вибирає насіне ячменю!

Сухі драквани Атлантики є найлучші і економічні.

Екстракт з солоду, се найлучше лікарство проти кашлю і відновляющий сили.

Хруня і Віткі
в кольонії Вера Гварані.

Продаємо ріжнородні продукта по найтаній ціні.

Купуємо усякі продукта кольоніяльні, як герву-матте, обручі з тїмбо, кору з брамомуні, віск, масло кури, і т. д.

На складі єсть кава, цукор білий і жовтий, сіль мілка і груба, риж, капелюхи сукнянні і соломянні, і т. д.

Chrun & Irmão

Vera Guarany — Paulo Frontim, Paraná.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет

ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродає ріжнородні продукта по найтаній ціні. Купує усякі продукта кольоніяльні, а найцікавше, що платить доросше як другі склепарі.

ПП. З КОЛЬОНІИ

прошу прийти у мій склеп і спробувати, чи те, що кажу, правду кажу? Я сьвідомий, що переконаєтесь, що кажу правду!

João Moisa

Marechal Mallet

Paraná

КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО
В АНТОНІЮ РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстарших склепів у цілім муніципію Іраті

Продаю товари ріжнородні — яких справді хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужиткоу домашнього і рільничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву.

На складі КАВА — ЦУКОР — усі споживчі товари. Капелюхи — стрільні артикули — окраси зі золота як брошки, перстеві, ланцуски до годинників і т. д. Чого Вам треба — купите і будете вдволені.

Constantino Odreckyi

Antonio Rebouças

Paraná

В. КУН І СИН

ІПІРАНГА ГВАЖУВІРА ПАРАНА

Поручаю мій склеп при фабриці КАП ФЛЯШКОВИХ, купую всякі продукта краєві, продаж гуртовна і деталічна.

W. KUHN & FILHO

Guajuvira

Paraná

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

Одрецький — Козакевич

В

ІРАТІ

ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям з Іраті, як і з подальших околиць, наш склеп, який є завжди заосмотрений у найріжноріжнійші товари так краєві, як і заграничні, найлучшої якости. Великий вибір ріжнородних матерій, коців, капелюхів, вовняних пал, хусток, білого полотна, черевики з фабрики Фаворита, осотові вовняні убраня і многі иньші товари галентарійні.

НАЧИНЄ КУХОНЕ — ЗЕЛІЗО.

Має завжди на складі велику скількість: МУКИ пшеничної житної і кукурудзяної, ЦУКОР жовтий і білий. Каву в зернятах і мелена, СІЛЬ НАФТА, ОЛІЙ, ріжнородні ФАРБИ, КОНСЕРВИ, ГОРІВКА з Моретес, напитки краєві і заграничні.

Скуповуємо герву — віск і мід для ПП. Каросників є портера, січки і кукурудзи не брак.

Продаж деталічна і гуртовна
Для прибувших залізницею нічліг.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА.

ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

На услуги Шановної Публіки. Телеграфічна адреса: „Kozak“ Iraty.